

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ
และการสนทนาที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

The Effects of the Buddhist Group Counseling on Developing Systematic Attention
and Effective Conversation for Secondary School Students

โดย

นางสาววรางคณา โสมะนันท์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1650-3

วารจณา โสมะนันท์ 2549: ผลของการศึกษาแบบกลุ่มตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อพัฒนา
วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการและการสนทนาที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) สาขาจิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ปรธานกรรมการ
ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์อาภา จันทรสกุล, Ed.D. 193 หน้า
ISBN 974-16-1650-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการศึกษาแบบกลุ่มตามแนวพุทธศาสตร์
เพื่อพัฒนาวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการและการสนทนาที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มและต่อผู้นำกลุ่ม
การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานคือ นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มตามแนวพุทธศาสตร์
เพื่อพัฒนาวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการและการสนทนาที่มีประสิทธิภาพ จะมีคะแนนจากแบบวัดวิธีคิด
แบบโยนิโสมนสิการสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและคะแนนจากแบบประเมินการสนทนา
ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นภายหลังจากการเข้าร่วมการศึกษาแบบกลุ่ม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่มีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว กลุ่มทดลองเป็นนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 12 คน
กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที รวมทั้งสิ้น
18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย แบบประเมินการสนทนาที่มีประสิทธิภาพ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มและผู้นำกลุ่มภายหลังการปิดกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ
The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Rank Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มมีคะแนนวิธีคิดแบบ
โยนิโสมนสิการและคะแนนการสนทนาที่มีประสิทธิภาพ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่มมีความคิดเห็นว่า การเข้าร่วม
โปรแกรมการศึกษาแบบกลุ่ม ในครั้งนี้มีประโยชน์มาก เพราะทำให้ได้สำรวจตนเองทั้งทางด้าน
ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนในกลุ่มเกี่ยวกับการสนทนา
ที่ก่อให้เกิดความลำบากใจที่เคยประสบในหลายๆ สถานการณ์ พร้อมทั้งได้เรียนรู้วิธีการอย่างเป็นขั้นตอน
ในการปรับเปลี่ยนวิธีคิดให้เป็นไปตามวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อเชื่อมโยงวิธีคิดดังกล่าวมาปรับเปลี่ยน
การสนทนาที่ก่อให้เกิดความลำบากใจให้กลายเป็นการสนทนาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้สามารถ
แก้ปัญหาที่เกิดจากการสนทนาได้

Varangkana Somanandana 2006: The Effects of the Buddhist Group Counseling on Developing Systematic Attention and Effective Conversation for Secondary School Students. Master of Arts (Educational Psychology and Guidance), Major Field: Educational Psychology and Guidance, Department of Educational Psychology and Guidance. Thesis Advisor: Associate Professor Apa Chantharasakul. Ed.D. 193 pages. ISBN 974-16-1650-3

The purposes of this research were (1) to study the effects of the Buddhist group counseling on developing systematic attention and effective conversation for secondary school students (2) to study students' opinions toward the group counseling program and the group leader ability. The research hypothesis was that the posttest scores on systematic attention and effective conversation of the experimental group would be higher than its pretest scores.

The study was the pretest-posttest single experimental group design, and the experimental group was 12 students in the Mathayomsuksa five at Mahaprutaram Girls' School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen. The experimental group participated in the group counseling program for 12 sessions, one and a half hour per each session, approximately 18 hours. The instruments used in this study were a Systematic Attention Test for Secondary School Students, and an Effective Conversation Evaluation Questionnaire. The data were analyzed by using the Wilcoxon Matched Pairs Signed – Rank Test.

The results indicated that, (1) the posttest scores on the systematic attention and the effective conversation of the experimental group were higher than its pretest scores at .05 level of significance. (2) The students who participated in the group counseling program reported that they learned how to explore their thinking, feeling and behaviors, and they were sharing with group members about their experience on difficult conversation in many situations. They also had opportunity to learn about the experience of using systematic attention and effective conversation step by step in the group that really help them to solve their problem about difficult conversation.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

การจะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จนั้นสำหรับผู้วิจัยนับเป็นงานที่ยากมากงานหนึ่ง อย่างไรก็ตาม วิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็สำเร็จลงได้ เพราะเกิดจากความช่วยเหลือของคณาจารย์หลายท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.อาภา จันทรสกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตตินันท์ บุญสิทธิกุล กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก และอาจารย์อนันตศิลป์ รุจิเรข กรรมการที่ปรึกษาวิชาการ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงที่ท่านได้ช่วยกรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาที่ต้องการให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่ดีในการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิกร ตันฑาทุโธ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งมีประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะต่างๆ นั้นมาเพิ่มเติมในวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัย เข้าไปทดลองโปรแกรมการศึกษแบบกลุ่มในโรงเรียน และขอบพระคุณอาจารย์ขวัญีย์ เสนิษฐ์วงศ์ ณ อยุธยา ผู้ประสานงานให้ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเข้าไปทดลองที่โรงเรียนได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์จิตร สวัสดิ์ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือผู้วิจัยในการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอบใจนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษแบบกลุ่มจนการดำเนินการทดลองโปรแกรมสำเร็จไปได้ด้วยดี ซึ่งหากผู้วิจัยปราศจากน้ำใจจากน้องๆ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็ไม่สามารถสำเร็จได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนร่วมรุ่น และรุ่นน้อง นิสิตสาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ คุณย่า และน้องชายของผู้วิจัยที่ให้ความรักและคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ และสามารถฟันฝ่าอุปสรรคจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ หากปราศจากกำลังใจอันยิ่งใหญ่จากครอบครัว ผู้วิจัยอาจจะไม่มีแรงสู้กับอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาระหว่างที่ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้

วางคณา โสমনันทน์

เมษายน 2549